

The background of the page is a blurred photograph of a modern building's interior or exterior. It shows architectural details like a white ceiling, a wall, and a floor, with light streaming in from a window, creating a sense of depth and movement. The overall color palette is light and airy, with soft blues and whites.

Gebruik van de talen in sociale betrekkingen

Gebruik van de talen in sociale betrekkingen

SAM/--/SAM/JUR.006/14.06/50

Mei 2014

ICB – Instituut voor de autoCar en de autoBus v.z.w.

“Dobbelenberg”

Metrologielaan 8 – 1130 Brussel

☎ 02/245 90 53

☎ 02/245 91 29

☎ info@icb-institute.be

☎ www.icb-institute.be

Het ICB streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie en stelt haar brochures samen met de grootste zorg. Niettemin neemt het ICB geen verantwoordelijkheid voor de actualiteit, de juistheid, de volledigheid en de kwaliteit van de inhoud. Deze brochure is een bron van algemene informatie en betreft op geen enkele manier de particuliere situatie van een natuurlijke of rechtspersoon en dient derhalve niet als een vervanging van een professioneel advies.

Niets uit deze publicatie mag worden gereproduceerd, opgeslagen of overgedragen in welke vorm of op welke wijze dan ook, elektronisch, mechanisch of door middel van fotokopieën, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van het ICB.

1. Opfrissing

Omdat het gebruik van de juiste taal in de arbeidsbetrekkingen sterk gereguleerd is en de gevolgen van een foutief gebruik van taal relatief zware gevolgen kan hebben, moet deze nota gezien worden als een opfrissing van voormelde regelgeving.

Voor wat betreft het gebruik van talen in sociale zaken bestaan een aantal teksten die deze materie regelen:

- het Nederlands Taaldecreet van 19 juli 1973 (Vlaanderen);
- het Frans Taaldecreet van 30 juni 1982 (Wallonië);
- de Taalwet Bestuurszaken van 18 juli 1966 (Brussel-Hoofdstad en faciliteitengemeenten).

2. Basisprincipes

In principe staat het de partijen vrij om de taal te kiezen die men gebruikt. In wat volgt zal blijken dat van dit basisprincipe weinig overblijft voor wat betreft het gebruik van talen in de communicatie tussen de werkgever en zijn werknemer(s).

Een tweede principe bestaat hierin dat de te gebruiken taal zal afhangen van de plaats van de exploitatiezetel waar de werknemer tewerk gesteld wordt. Dit wil met andere woorden zeggen dat het gebruik van de taal afhangt van de plaats waar de werknemer effectief werkt. Voor de bedrijven in de sector van het collectief personenvervoer zal dit dus de stelplaats zijn van waaruit de chauffeur doorgaans vertrekt.

3. Regeling per territorium

3.1. Nederlands taalgebied

Het Nederlands taalgebied omvat:

- de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen;
- het arrondissement Halle-Vilvoorde;
- het arrondissement Leuven.

3.1.1. Nederlands

Voor alle bedrijven met een exploitatiezetel in het Nederlands taalgebied geldt de regel dat voor **alle** communicatie tussen werkgevers en werknemers tewerkgesteld in die exploitatiezetel, het Nederlands moet gebruikt worden. Dit wil zeggen dat door de wet, decreet of andere regelgeving voorgeschreven documenten, in het Nederlands moeten worden opgesteld, alsook alle andere **schriftelijke**

communicatie. Dezelfde regel geldt ook voor de **mondelijke** communicatie tussen werkgevers en werknemers. Ook mondeling is het Nederlands aldus de enige geldige taal.

Hierbij dient toegevoegd te worden dat een vertaling mag worden gehanteerd wanneer dit opportuun is. De Nederlandstalige documenten en andere communicatie zijn echter de enige officiële. Het is dan ook de communicatie in het Nederlands die als enige juiste wordt aangemerkt wanneer er een verschil blijkt te zijn met de vertaling. Een vertaling zal zelfs verplicht zijn wanneer de ondernemingsraad of de vakbondsafvaardiging hiertoe eenparig beslist. Deze verplichting geldt dan voor een periode van 1 jaar, die kan worden verlengd.

3.1.2. Verkeerde taal

Wanneer de verkeerde taal wordt gebruikt in de relatie tussen de werkgever en zijn werknemers, wordt de communicatie als niet bestaande beschouwd. Het gaat hier om een absolute nietigheid.

Documenten kunnen vervangen worden maar zullen pas effect sorteren vanaf de datum waarop de vervanging plaatsvindt. Dit mag echter nooit in het nadeel uitpakken van de werknemer.

3.2. Frans taalgebied

Het Frans taalgebied omvat:

- de provincies Henegouwen, Luxemburg en Namen;
- de provincie Luik, behalve de gemeenten in het Duits taalgebied;
- het arrondissement Nijvel.

3.2.1. Frans

Voor de bedrijven met een exploitatiezetel in het Frans taalgebied geldt de regel dat voor **alle** communicatie tussen werkgevers en werknemers tewerkgesteld in die exploitatiezetel, het Frans moet gebruikt worden. Dit wil zeggen dat door de wet, decreet of andere regelgeving voorgeschreven documenten, in het Frans moeten worden opgesteld, alsook alle andere **schriftelijke** communicatie. Dezelfde regel geldt ook voor de **mondelijke** communicatie tussen werkgevers en werknemers. Ook mondeling zal het Frans aldus de enige geldige taal zijn.

3.2.2. Verkeerde taal

Wanneer de verkeerde taal wordt gebruikt in de relatie tussen de werkgever en zijn werknemers, wordt de communicatie als niet bestaande beschouwd. Het gaat hier om een absolute nietigheid.

Documenten kunnen vervangen worden maar zullen pas effect sorteren vanaf de datum waarop de vervanging plaatsvindt.

3.3. Brussel-Hoofdstad

Het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad omvat de gemeenten: Anderlecht, Brussel, Elsene, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette, Koekelberg, Oudergem, Schaarbeek, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Node, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel, Vorst en Watermaal-Bosvoorde.

3.3.1. Frans of Nederlands

In het gebied dat aangeduid wordt als “Brussel-Hoofdstad”, moeten alle documenten in het Nederlands resp. het Frans, worden opgesteld. Dit naargelang de werknemer Nederlands- dan wel Franstalig is. Deze regel geldt met andere woorden enkel voor de schriftelijke communicatie tussen werknemers en werkgevers. Een vertaling in een andere taal mag eventueel toegevoegd worden wanneer de samenstelling van het personeel dit rechtvaardigt.

Andere documenten, die geen betrekking hebben op de werknemer, worden opgesteld in een taal naar keuze.

3.3.2. Verkeerde taal

Wanneer documenten niet in de taal van de werknemer (Nederlands of Frans) werden opgesteld, kunnen deze worden vervangen. De vervangende documenten sorteren dan effect vanaf de datum waarop het originele, vervangen, document het levenslicht zag. Hier voorziet de taalwetgeving met andere woorden in een relatieve nietigheid.

3.4. Duits taalgebied

Het Duits taalgebied omvat de gemeenten: Eupen, Eynatten, Hauset, Hergenrath, Kalmis, Kettenis, Lontzen, Neu-Moresnet, Raeren, Walhorn, Amel, Bullingen, Butgenbach, Crombach, Elsenborn, Heppenbach, Lommersweiler, Manderfeld, Meyerode, Recht, Reuland, Rocherath, Sankt-Vith, Schoenberg en Thommen.

3.4.1. Duits

Wanneer de exploitatiezetel van een bedrijf in het Duits taalgebied gelegen is, moet de communicatie met werknemers gebeuren in het Duits. Deze regel geldt echter enkel voor de schriftelijke communicatie. Vertalingen van deze documenten mogen worden toegevoegd als de samenstelling van het personeel dit rechtvaardigt.

3.4.2. Verkeerde taal

Als een verkeerde taal wordt gebruikt in de schriftelijke communicatie tussen een werknemer en een werkgever, zal een relatieve nietigheid gelden. Het document zal, zoals in Brussel-Hoofdstad, moeten vervangen worden. Het vervangende document zal dan effect sorteren te rekenen vanaf de datum van het originele document.

3.5. Faciliteitengemeenten en randgemeenten Brussel

De volgende gemeenten zijn faciliteitengemeenten in het Nederlands taalgebied met faciliteiten voor Franstaligen: Mesen, Helkijn, Spiere, Ronse, Bever, Herstappe, Moelingen, Remersdaal, 's-Gravensvoeren, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren en Teuven.

De volgende gemeenten zijn faciliteitengemeenten in het Frans taalgebied met faciliteiten voor Duitstaligen: Bellevaux-Ligneuville, Bevercé, Faymonville, Malmédy, Robertville en Weismes.

De volgende gemeenten zijn faciliteitengemeenten in het Frans taalgebied met faciliteiten voor Nederlandstaligen: Dottenijs, Herseaux, Houthem, Komen, Luingne, Moeskroen, Neerwaasten, Ploegsteert, Waasten, Vloeberg, Edingen, Lettelingen en Mark.

In alle gemeenten van het Duitse taalgebied bestaan faciliteiten voor Franstaligen.

De randgemeenten van Brussel omvatten: Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

3.5.1. De taal van het grondgebied

Ook in de faciliteitengemeenten en de gemeenten in de rand rond Brussel, geldt de regelgeving voor het gebruik van talen enkel voor de schriftelijke communicatie. In deze gemeenten moet de taal van het territorium van de het taalgebied waarin deze gemeenten gelegen zijn, gebruikt worden. Zo moet het Nederlands gebruikt worden in alle documenten opgesteld in de randgemeenten rond Brussel en de faciliteitengemeenten gelegen op het grondgebied van het Nederlands taalgebied. Documenten moeten daarentegen in het Frans worden opgesteld in alle faciliteitengemeenten gelegen in het Frans taalgebied.

Voor het taalgebruik in de Duitstalige faciliteitengemeenten dient verwezen te worden naar de regeling betreffende het Duits taalgebied, zoals hierboven beschreven.

3.5.2. Verkeerde taal

Een vervanging van documenten opgesteld in een taal die niet overeenstemt met de taal van het taalgebied waar de exploitatiezetel gelegen is, is verplicht. Het vervangende document heeft dan effect vanaf de dag van het originele document (relatieve nietigheid).

3.6. EU-burgers

In haar arrest van 16 april 2013 (C-202/11) oordeelde het Europees Hof van Justitie dat het Nederlandse Taaldecreet strijdig is met het vrij verkeer van werknemers binnen de Europese Unie. Het is meer bepaald de verplichting, op straffe van absolute nietigheid, voor het gebruik van het Nederlands in de relatie tussen werkgevers en werknemers die in de redenering van het Hof werd gezien als een belemmering van het vrij verkeer van werknemers. Een rechtstreeks gevolg van dit arrest zal aldus zijn dat in de relatie met Europese burgers, de taal vrij gekozen mag worden.

Een parallelle redenering kan gemaakt worden voor het Franse Taaldecreet.

Hierbij dient de opmerking gemaakt te worden dat het arrest enkel uitwerking zal hebben op werkgever-werknemer relaties met Europese burger. Voor werknemers met een nationaliteit van een derde staat, geen lidstaat van de EU, zal de verplichting het Nederlands te gebruiken echter blijven gelden.

Om de regelgeving in overeenstemming te brengen met voormeld arrest, heeft de Vlaamse regelgever op 14 maart 2014 een decreet uitgevaardigd dat het Nederlands Taaldecreet aanpast. Zo bepaalt het Taaldecreet nu dat een rechtsgeldige vertaling kan worden toegevoegd bij de Nederlandse versie wanneer de werknemer afkomstig is uit de EU of de Europese Economische Ruimte. De vertaling kan dan enkel gebeuren in een taal die beide partijen begrijpen en die afkomstig is uit de EU of de Europese Economische Ruimte.

4. Conclusie

De te gebruiken taal in het opstellen van documenten en de mondelinge communicatie tussen werknemer en werkgever, hangt sterk af van de plaats waar de werknemer effectief tewerk gesteld wordt. Met andere woorden: de taal hangt af van in welk taalgebied de exploitatiezetel gevestigd is.

Tot slot wordt de regelgeving betreffende het gebruik van talen, hieronder in schematische vorm weergegeven:

exploitatiezetel	wettekst	verplichte taal	sanctie
Nederlands taalgebied	Nederlands Taaldecreet	Nederlands (+ evt. vertaling EU-taal / + evt. onofficiële vertaling)	Absolute nietigheid Geen verbetering Geen nadeel aan werknemer
Frans taalgebied	Frans Taaldecreet	Frans (+ evt. onofficiële vertaling)	Absolute nietigheid Geen verbetering
Duits taalgebied	Wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken	Duits	Relatieve nietigheid Verbetering mogelijk
Brussel-Hoofdstad	Wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken	Frans/Nederlands (taal van de werknemer)	Relatieve nietigheid Verbetering mogelijk
Randgemeenten Brussel en Faciliteitengemeenten Vlaams Gewest	Wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken	Nederlands	Relatieve nietigheid Verbetering mogelijk
Faciliteitengemeenten Waals Gewest	Wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken	Frans	Relatieve nietigheid Verbetering mogelijk